



Tranehøj blev etableret i 1984 og er pt. hjem for 8 voksne og 2 børn.

Vi bestræber vi os på at skabe synergi mellem et bofællesskab, et produktionsfællesskab og et interessefællesskab.



Tranehøj
Skippingevej 25, Særslev
4460 Snertinge
www.tranehoej.dk



Tranehøjs gotlandske pelsfår

Tranehøj har en lille flok gotlænderfår, der går og hygger sig på markerne ved landsbyen Særslev – midt mellem Holbæk og Kalundborg.



Flokken består af 5-6 moderfår, en vædder og en bede¹, der holdes i vædderen med selskab, når han ikke må være hos damerne. Beden hedder for i øvrigt Günther og har en lidt speciel historie. Han blev født som "undermåler", så fåremor opgav hurtigt, hvorfor han voksede op som flaskelam. Men han er ikke blevet særlig stor.

Årets fåregang på Tranehøj

Fårene læmmer marts-april og får normalt to lam hver. De nyfødte lam er på benene i løbet af få minutter, og inden der er gået en time, er de begge i gang med at die hos deres mor.

Gotlænderfår er kendt for deres gode moderegenskaber, og de har sjældent problemer med læmningen. Alligevel prøver vi at være der når de læmmer – for en sikkerheds skyld. Når der engang imellem er problemer, er det en stor tilfredsstillelse at kunne være 'fødselshjælper'.



Beden Günther er den mest nysgerrige i flokken. Han var naturligvis først i køen til frisøren ved forårsklipningen.

De små lam er kulsorte – måske med en hvid plet i panden eller på munden. Når de er et par måneder, begynder de at få de karakteristiske grå nuancer. Allerede efter et par uger, begynder lammene at smage på græsset, men de bliver ved med at die i 4-5 måneder.

Fårene går ude hele året og kan gå ind i stalden, når det passer dem. For ikke at overbelaste markerne, går de om vinteren på en vinterfold. Når forårets varme har sat gang i græssets vækst, bliver de sendt på en frisk fold. Vi skifter mellem fire folde - som kun gødes af fårene selv - hvoraf den ene i foråret tages fra til hø eller wrap.²

Lammene bliver slagtet, når de er et halvt år gamle. På det tidspunkt er de allerede kønsmodne, og vi har derfor skilt vædderlamme fra en måned før. Efter slagting kommer vædder og bede igen sammen med fårene.



Får får ikke får. Får får lam. Men hvis et moderfår bliver sygt eller forvirret efter læmningen, får fåre-far flaskelam.

I god tid inden læmning skiller vi igen vædderen - og beden – fra fårene. En vædder bliver ofte lidt uberegnelig, når han kommer op i årene, og selvom en gotlænder ikke har horn, er det ikke ufarligt at få et kraftigt skub af en 90 kilo tung vædder - så man skal holde øje med ham.

Fodring

Hvis græsset vokser dårligt på grund af tørke eller kulde, fodrer vi med wrap – også om sommeren. Om vinteren får de så meget wrap, de kan spise. De hjælper os også af med det rå grønsagsaffald fra køkkenet, og de elsker at skrælle grenene, når vi beskærer træerne i æbleplantagen.

Når de er højgravide, får de desuden lidt tilskudsfoder i form af korn og kraftfoder - og så har de altid en spand med mineraler og ensaltsten til fri afbenyttelse.

Gotlandsfårs mange kvaliteter

Bortset fra de lidt olme væddere er gotlænderne nemme at omgås. De er tamme og tillidsfulde og kan godt lide at blive forkælet med lidt ekstra mad. Og så er de kælnе. Både vores vædder, bede og voksne får elsker at blive kløet i nakken og på rumpen.

Gotlænderne giver de helt unikke, krølhårede skind. Pelshåret skal være glansfuldt og silkeagtigt uden at være tyndt.

Vi salter skindene grundigt efter slagting, og så kan de vente, indtil Gotlænderforeningen³ laver skindindsamling – normalt i november. Skindene bliver sendt til garvning i Sverige.

De voksne får bliver klippet to gange om året, og specielt sommerulden er velegnet til garn. Der får et smukt farvespil og en karakteristisk silkeagtig glans og blødhed.

Fra vikinger til Ringenes Herre

Det menes, at gotlænderfåret nedstammer fra lokale nordiske landracefår der er blevet krydset med Karakul- og Romanov-får, som vikingerne tog med til Gotland fra deres togter dybt ind i Rusland. Vikingerne tog fårene med på deres skibe for at have kød til rejsen. Siden da har man fremavlet de allerbedste egenskaber, så vi i dag har et robust og hårdført får, der både leverer kød, skind og uld af meget høj kvalitet.

Gotlænderfårene fik international opmærksomhed, da filmen "Ringenes Herre" viste de magiske elver-kapper lavet af gotlænderuld.

1. En bede er en kastreret vædder
2. Wrap er en slags fermenteret hø.
3. Vi er medlem af Foreningen for Gotlandske Pelsfår i Danmark.